

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda Ecclesiae Paderbornensis

Dietrich <Paderborn, Bischof>

Paderbornae, 1602

De excommunicatione maiore & minore.

urn:nbn:de:gbv:23-drucke/s-483a-2f-helmst3

NOTANDVM.

In mortis articulo possunt omnes à quocunq; excessu, crimine, quantumuis enormi, & excommunicatione, à quocunq; Sacerdote absolui, vbi tria obseruanda.

Primum, vt satisfaciat iniuriam passis.

Secundò, vt infirmus promittat, se recuperata sanitate, & alijs legitimis impedimentis cessantibus, presentaturum ei, à quo ordinariè & regulariter erat absoluendus, quia alioquin recideret in excommunicationem, à qua fuerat absolutus.

Tertiò, quòd si in illa infirmitate decesserit, amici & hæredes secundum cautionem præstitam defuncti, laici satisfaciant, aut arrestum bonorum defuncti admittant, & indultum sepeliendi defuncti à iudice, qui eundem excommunicauit, petant, & sic defuncti corpus ad ecclesiasticam sepulturam suscipiatur, nisi aliud defuncti delictum de iure vel consuetudine obstaret.

Vt timeatur & vitetur excommunicatio, aliquando docendum est breuiter quid sit, quæ, ac quanta mala efficiat.

EXCOMMVNICATIO QVID SIT, ET QVOTVPLEX.

Excommunicatio duplex; Maior, Minor.

Excommunicatio Maior, vt nomen sonat, est exterminatio extra communionem & societatem Christianorum & fidelium, vt habeatur, iuxta verbum Christi, vel ut ethnicus & publicanus; quare etiam vocatur Anathema.

Matt. 18.
Galat. 1.
1. Cor. 16

EFFECTVS EXCOMMVNICATIONIS MAIORIS.

1. Priuatur fructu & participatione omnium diuinorum, hoc est, sacramentorum omnium Ecclesiæ, & diuinorum officiorum. Quare nec sacrificio Missæ, nec alijs officijs Ecclesiasticis licet eis interesse, vbi etiam ab alijs vitandi sunt, maximè si sunt nominatim excommunicati, vel propter manuum violentiam in Clericum iniectionem notoriam. Licet tamen eis audire verbum Dei, & extra officiorum tempus ingredi Ecclesiam.

2. Priuantur communione, & participatione bonorum operum Ecclesiæ, & orationum, sicut membra à reliquo corpore amputata.
3. Excluduntur à regno cœlorum, **Matth. 18.** Qui Ecclesiam audierit, &c. In non
4. Excluduntur & prohibentur ab actu cuiuscunq; ordinis. Vnde qui audit Confessiones, concionatur, celebrat Missam aut quodcunq; ordinis officium excommunicatus exsequitur, fit irregularis.
5. Priuantur & prohibentur à Beneficijs Ecclesiasticis, quæ nec accipere ab alijs, nec alijs conferre possunt, nec percipere fructus beneficiorum, quæ antea habuerunt, quamdiu sunt in mora petendæ absolutionis. Et qui per annum perseueraret integrum in excommunicatione, omnibus Beneficijs posset priuari.
6. Excluduntur ab ingressu Religionis, nisi prius absoluantur.
7. Excluduntur ab electione canonica actiua & passiua, quod etiam de sæculari dignitate, vt imperiali vel regia intelligitur.
8. Excluduntur à spiritali potestate, vt nec ordinari, nec ordinare possint.
9. Excluduntur ab omni actu legitimo: quare prohibentur conficere instrumenta publica; exercere officium Procuratoris, aduocati, iudicis.
10. Priuantur sepultura in loco sacro, si in excommunicatione decedant.
11. Excluduntur ab actibus omnibus humanæ conuersationis, cuiusmodi sunt, quæ hoc versu significari solent.

Os, orare, vale, communio, mensa negatur.

Notandum, quòd quodocunq; aliquid præcipitur aut prohibetur sub pœna excommunicationis, semper intelligitur de maiore excommunicatione, excepta ea, qua prohibetur generali Ecclesiæ præcepto communicare cum excommunicato.

Sunt tamen casus nonnulli, in quibus extra diuina, sine omni vtrinq; peccato permittitur communio, qui continentur hoc versu.

Vtile lex, humile, res ignorata, necesse.

Vtile, hoc est, propter vtilitatem tam excommunicati, quàm non excommunicati; quia ab excommunicato licet exigere & accipere debitum, quod non excommunicato est vtile. Item, licet excommunicatum (quod ipse animæ vtile est) monere, prouocare, vt resipiscat, & per pœnitentiam à contumacia desistat.

Lex, scilicet matrimonialis, quia vxor cum marito non prohibetur communicare.

Humile, hoc est, propter subiectionem; quia filij, serui, ancillæ, qui ante excommunicationem ei seruiebant, possunt cum eo post excommunicationem manere.

Resignata, quando videlicet ignoratur aliud esse excommunicatum.

Necesse, hac ratione licet etiam excommunicato dare eleemosynam.

**DE EXCOMMUNICATIONE MINORI QVO
MODO CONTRAHATUR.**

Nunquam tenetur fidelis aliquem vitare, nisi fuerit nominatim & specialiter, aut propter sacrilegam & notoriam manuum iniectiõnem in Clericũ excommunicatum, Concil. Constantien,

In duobus tantum illis casibus excommunicatio minor contrahitur.

Primo. Si communicatur cum nominatim excommunicato publicè ex communicatione maiori.

Secundo. Si cum excommunicatis propter manuum iniectiōem violentam in clericum notoriam, vt factum nō possit vlla tergiuersatione celari aut excusari. Et vtrūq; intellige extra casus à iure permisso.

EFFECTVS EXCOMMUNICATIONIS MINORIS.

Excommunicatus minori excommunicatione mortaliter peccat, & sacrilegium committit si recipiat quodcunq; sacramentum Ecclesiæ antequam absoluat, non autem excluditur à diuinis officijs, quin illis interesse possit.

Aboluere ab hac excommunicatione potest quilibet Confessarius, habens potestatem audiēdi confessions; & ideo ad tutelam in forma absolutionis præmitti debet absolutio ab excommunicatione, vt dictum est.

DE SUSPENSIONE.

Suspensio est cēsura & pœna Ecclesiastica, per quam prohibetur quis ab executione ordinum, officiorum vel iurisdictionis, est enim potius pœna quā culpa: communiter tamen propter culpam & peccatum incurritur. Non excludit per se à susceptione sacramentorum, quare suspensus potest absolui ab excommunicatione maiore vel minore, & à peccatis, & Eucharistiam sumere, & postea absolui à suspensione. Suspensio propriè pertinet ad Clericos.

Regula generalis notanda. Quando aliquis est suspensus à iudice vel à iure ab aliquo actu spirituali ordinis alicuius, si exsequatur illum actum, fit irregularis.

QUIBVS CASIBVS INCURRATUR SUSPENSIO.

Clericus publicus concubinaris & notorius per sententiā vel per propriam confessionem & factam in iudicio sine dubio est suspensus quoad se, & quoad alios, & efficitur irregularis si celebrat, & alij, qui intersunt & audiunt diuina à talibus, peccāt, licet forte rustici propter ignorantia excusetur.

Idem